

Список використаних джерел

1. Сушко Р. О. Рейтингова оцінка популярності видів спорту в країнах із високим рівнем розвитку баскетболу. *Вісник Запорізького національного університету. Фізичне виховання та спорт*. Вип. 2, 2015. С. 78-85.
2. Градусов В., Камаєв О., Банах В. Класифікація видів автомобільного спорту за специфікою змагальної діяльності. *Спортивна наука України*, 2013. (6), 8-12.
3. Ковальчук С. І. Автомобіль, картинг та автомобільний спорт. *Педагогічний пошук*. Вип. 3, 2017. С. 66-72.
4. Білик О. Л., Бріскін Ю. А., Пітин М. П. Особливості організації та проведення змагань в автоспорті (на прикладі «Чемпіонату світу з ралі»). *Спорт та сучасне суспільство: зб. наук. пр. молодих вчених та матеріалів VI відкритої студент. конф.* Київ, 2013. 183 с.

Хмеленко К. М.

*здобувач вищої освіти,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Роженченко В. М.

*викладач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ММА В УКРАЇНІ

Khmelenko E.M. Formation and Development of Mma in Ukraine

Keywords: MMA, mixed martial arts, pankration, history of MMA, Ukrainian MMA, Alyona Rassohyna

Становлення та розвиток ММА безпосередньо в незалежній Україні (починаючи з 1991 р.) тісно пов'язані із шляхом становлення ММА на міжнародному рівні. Пропонуємо виділити 4 основні історичні періоди розвитку змішаних єдиноборств:

1) період Давньої Греції та Давнього Китаю:

Доба античності знаменита розвитком фізичного виховання та спорту, підкресленням краси та сили людського тіла. Саме у той час, на думку дослідників, на території Давньої Греції з'явилися змішані єдиноборства. Однак тоді вони вважалися видом панкратіону (старовинне єдиноборство, що поєднує боротьбу та бокс) – виду спорту, що був включений до програми Олімпійських ігор у 648 р. до н.е. та до програми пентатлону у 708 р. до н.е. Тоді ознаки змішаних єдиноборств мав катопанкратіон, що поєднував боротьбу та ударну техніку.

У Давній Греції в основу сформованої налагодженої системи фізичного виховання та спорту у навчальних закладах різного рівня була покладена

філософія комплексного розвитку людини, її моральних та фізичних якостей. Так, заняття з гімнастики у школах та гімназіях включали вправи із палестрики, до яких входило єдиноборство панкратіон та його різновиди: вищезгаданий като-панкратіон, що нагадував сучасне ММА та ано-панкратіон, що мав ознаки сучасного кікбоксингу. Філософія като-панкратіону полягала у обезрушенні суперника шляхом застосування задушливих прийомів.

Давня Греція мала свої колонії на території Північного Причорномор'я, тобто на території сучасного Криму, Херсонської, Миколаївської та Одеської областей. Археологічні розкопки у Херсонесі довели, що там розміщувалися гімназії із обов'язковими заняттями з гімнастики, а також спеціальні майданчики для підготовки до Олімпійських ігор (на яких атлети панкратіону обов'язково брали участь). Тобто на території України змішані єдиноборства вперше з'явилися за часів грецької колонізації.

У Давньому Китаї також існували змішані єдиноборства, що мали назву лейтай та поєднували елементи стилю кунг-фу, боксу та боротьби [1]. На відміну від греків, жителі Давнього Китаю вкладали у поняття «єдиноборство» перш за все психологічне тренування. Додамо, що ознаки змішаних єдиноборств мав shuai jiao – вид спорту китайських військових. Однак про розвиток змішаних єдиноборств у країнах Азії у цей період зберіглося мало достовірних джерел.

2) V ст. – XVI ст.:

Вплив релігійних канонів у період з V по XVI століття на життя західної Європи суттєво відобразився і на розвитку спорту: будь-які єдиноборства були заборонені актами церковних діячів, бо вони, як згадувалося у книзі «Про видовища» Тертуліана, вважалися диявольськими.

На території Київської Русі єдиноборства у принципі професійно не існували, проте змішані єдиноборства розвивалися на побутовому рівні (самозахист, бійки тощо). Якщо згадувати добу Запорозької Січі та Гетьманщини, то у ці періоди були розповсюдженими різні тактики ближнього бою, тобто рукопашний бій, ударні техніки, використання холодної зброї, боротьба тоді майже не практикувалася.

3) середина XVI ст. – середина XX ст.:

Про розвиток змішаних єдиноборств у період з XVI по XIX століття майже нічого не відомо. Через ворожі загарбання та війни доби Середньовіччя більшість грецьких знань про єдиноборства втрачено, тому майстрів панкратіону, а тим паче ММА, майже не було.

У другій половині XIX століття у Франції змагання із змішаних єдиноборств проводилися між британським боксером, що володів технікою бою голими руками (з англ. bare-knuckle box), з однієї сторони та французьким боксером стилю сават з іншої. Під час поєдинку спортсмени застосовували ударні техніки та боротьбу. Подібні змагання між французькими боксерами та представниками боротьби, рукопашного бою та ін. стилей проводилися до середини XX ст.

Ознаки сучасних змішаних єдиноборств мав Бартитсу – так званий спорт англійських інтелігентів, що виник у 1899 році та поєднував стилі дзюдо, сават (французький бокс), джиу джитсу, кікбоксингу, швінген (традиційна швейцарська боротьба) та фехтування палицями. Однак на міжнародного поширення цей спорт так і не отримав.

У Російській імперії, в складі якої знаходилася Україна, популярність отримали класична боротьба та бокс, однак ММА чи панкратіон не розвивалися. Пізніше, у УНР та ЗУНР увагу єдиноборствам також не приділяли.

4) друга половина ХХ ст – сьогоднішня:

У другу половину минулого століття почалося відродженням античного спорту. У 1960-х роках Брюс Лі розробив новий метод боротьби «Джит Кун-до», в основу якого поклав філософію та принципи ММА. А перший офіційний чемпіонат з ММА – UFC (Ultimate Fighting Championship), відбувся лише у 1993 році у м.Денвері, США.

У 1995 році в Україні почав розвиватися професійний панкратіон і згодом з'явилася Федерація панкратіону України. Змішані єдиноборства (ММА) набули широкої популярності у 2000-х роках: у 2012 році вони були офіційно затверджені Наказом Державної служби молоді та спорту України, а у 2013 році Міністерство молоді та спорту затвердило правила спортивних змагань зі змішаних єдиноборств (ММА), згідно з якими участь у поєдинках можуть брати діти з 10 років. Наступним кроком у становленні ММА в Україні стало надання статусу національної спортивної федерації громадській організації «Федерація змішаних єдиноборств ММА України» у 2015 році.

Серед спортсменів, які творять історію українського ММА, хочемо присвятити увагу Альоні Рассохіній – чемпіонці світу з ММА у вазі до 48 кг, що виборола своє звання у 2019 році після перемоги над бразильською спортсменкою Елейн Леаль на турнірі WWFC 15. Українка стала першою жінкою-спортсменкою, яка отримала звання чемпіонки світу у своїй ваговій категорії [2]. До професійного розвитку у сфері ММА, вона займалася кікбоксингом та тайським боксом, наразі продовжує займатися панкратіоном та грепплінгом. Альона Рассохіна розвиває ММА та єдиноборства під час своєї тренерської діяльності у м.Дніпрі, а задля можливості впливати на свідомість людей та поширення ідеї української ідентичності у спорті вона заснувала громадську організацію «Спортивний альянс». Унікальність цієї спортсменки полягає у її підході до розуміння терміну «спорт», адже за її словами, спорт – це не лише вміння технічно виконувати прийоми, це перш за все розуміння філософії спорту, відчуття його духу. Під час тренувань вона звертає увагу на здібності підлеглих та робить акцент на розвитку їх особистих фізичних якостей.

На нашу думку, ММА як вид спорту має великий потенціал розвитку в Україні. Результати Кубка світу зі змішаних єдиноборств у 2021 році довели, що українські спортсмени мають достойну підготовку та результативно конкурують на міжнародній арені, адже серед 21 держав-учасниць Збірна України посіла 1 місце. Загалом спортсмени вибороли 6 золотих, 7 срібних та 8 бронзових нагород [3].

Отже, зародження змішаних єдиноборств розпочалося за часів існування Давньої Греції (като-панкратіон) та Давнього Китаю (леітай), однак найбільший розквіт ММА припав на 1990-ті роки. Серед етапів становлення змішаних єдиноборств виділяємо такі: 1) період Давньої Греції та Давнього Китаю; 2) V ст. – XVI ст.; 3) середина XVI ст. – середина XX ст.; 4) друга половина XX ст – сьогоднішня. В Україні ММА отримало своє офіційне визнання у 2012 році, а Федерація змішаних єдиноборств ММА з'явилася у 2015 році, що стало початком участі спортсменів саме від держави України на міжнародному рівні.

Список використаних джерел

1. History and origin of mixed martial arts URL: <https://wayofmartialarts.com/history-of-mixed-martial-arts-mma/>
2. Українська дівчина-боєць ММА «задушила» суперницю і розплакалася. URL: <https://uazmi.org/news/post/f4d1f01f9e5b321da326a4ea269ed2a3>.
3. Єдиноборство: збірну України визнано найкращою на Кубку світу з ММА. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1943951-yedinoborstvo-zbirnu-ukrayini-viznano-naykraschoyuna-kubku-svitu-z-mma>.

Shutko R. V.

*student of the Faculty of Architecture,
Prydniprovskaya State Academy of Civil Engineering
and Architecture (Dnipro)*

Kaplenko D. D.

*Student of the Faculty of Architecture,
Prydniprovskaya State Academy of Civil Engineering
and Architecture (Dnipro)*

Sologubova S. V.

*candidate of sciences in physical education and sports,
associate professor, associate professor of the
Department of Physical Education and Sports,
Prydniprovskaya State Academy of Civil Engineering
and Architecture (Dnipro)*

APPLICATION OF MEANS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORT FOR SOCIAL REHABILITATION OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Шутько Р. В., Капленко Д. Д. Застосування засобів фізичної культури та спорту для соціальної реабілітації людей з інвалідністю

Keywords: people with disabilities, physical culture, sports, rehabilitation

Introduction. According to the Ministry of Health, as of January 1, 2020, more than 6.5 % of the population of Ukraine is considered disabled (persons with disabilities) [1].